

Otázka: Květiny v sadovnických úpravách

Předmět: Sadovnictví

Přidal(a): Petr Pavel

Květiny jsou půvabným doplňkem zahrad a parků. Jejich volba a uspořádání záleží na účelu a prostředí. Nejbohatší květinovou výzdobu mají historické pravidelné zahrady, reprezentační úpravy všeho druhu, lázeňská místa, úpravy u nemocnic a sanatorií, hřbitovy, rodinné zahrady apod. Květiny se používají buď jako doplněk přírodních rostlinných společenstev, nebo se pěstují na záhonech s obdělávanou půdou, popř. v nádobách.

Květiny v přirozených rostlinných společenstvech - Tento nejpřirozenější způsob uplatnění květin je vhodný pro větší parky, lesní parky a krajinu. Nejúčelnější je použití na místech méně vhodných nebo nevhodných pro trávnik. Jsou to zejména polo-stinná zákoutí, skalnatá a suchá místa, vodní břehy apod.

Květiny na záhonech - Protože je pěstování poměrně nákladné, ovlivňují množství květinových záhonů ekonomická a pracovní hlediska. O kráse sadovnických úprav rozhodují hlavně dřeviny a trávniky, a proto se nesmí zanedbat především jejich ošetřování. Umísťujeme je k blízkosti budov, k odpočívadlům, před skupiny keřů, na křižovatky, do oblouků cest apod. Spojení s vodou a kamenem. Květinové záhony mohou být i osvětleny.

Osamocené květiny na udržovaných obdělávaných místech v trávniku se mohou uplatnit jen v malých sadových úpravách, zejména v rodinných zahradách. Rostliny musí být dostatečně

velké a vzhledné nejen svými květy, nýbrž i celkovým hábitem. Vhodné jsou například vyšší trsovité trávy a trvalky, jako Aruncus, Eremurus, Helianthus, Heracleum, Hosta, Ligularia, Macleaya, Telekia, Paeonia, Rudbeckia, Yucca, Verbascum aj.

Použití jednotlivých skupin květin - Jednotlivé pěstitelské skupiny květin mají v sadovnických úpravách specifické použití, vyplývající z jejich biologických i estetických vlastností.

Letničky - kvetou od června do září a na stanovišti vytrvávají pouze jedno vegetační období, většina letniček vyniká množstvím květů čistých, výrazných barev, uplatní se nejlépe tam, kde je zapotřebí vytvořit výraznou barevnou skladbu jasného půdorysného členění, vyniknou hlavně ve větších a jednoduchých obrazcích, nevýhodou je, že letničky zaplňují záhony jen po kratší část roku a musí se každoročně vysazovat, umožňují však každoroční změny sestav, jednotlivé druhy letniček mají vesměs vyrovnané požadavky- milují slunce, teplo, přiměřenou vláhu a pohotové živiny, nehodí se do stínu, vlhka a horských poloh, podobně jako pravé letničky se mohou použít i tzv. "kobercovky" a některé hlíznaté květiny jako dosny, jiřinky, mombrécie apod. a mnoho hrnkových květin např. pelargónie, fuchsie, begónie, koleusy aj.

Dvouletky - kvetou většinou v druhém vegetačním roce z jara, jen macešky mají schopnost kvést již na podzim v prvním roce, význam mají jako květiny mezidobé, vysazují se na takových záhonech, určených pro letničky, dvouletky které kvetou pozdě (koncem května v červnu) se nemohou použít v kombinaci s letničkami a proto mají menší sadovnický význam, jsou to např. zvonky, hvozdíky, a topolovky, podobný význam mají i cibulnaté květiny, hlavně tulipány a narcisy

Trvalky (pereny) - vytrvávají na stanovišti více let, což závisí na druhu a ošetřování, sadovnický jsou velmi cenné, většinou kvetou kratší dobu, vynikají však bohatstvím tvarů, zajímavým olistěním a působí tedy celoročně, snesou úpal, stín, sucho, vlhko apod., pro zvýšení letního barevného účinku můžeme trvalkové záhony vhodně doplnit letničkami nebo růžemi a pro jaro cibulnatými květinami

Růže - jsou cenou náhradou letniček a mají i podobné použití, význam mají hlavně růže mnohokvěté (polyantky, polyantahybridy, floribundy), dobře se kombinují s trvalkami, mohou se použít i stromkové růže

Tvar a vnitřní členění záhonů - Závisí na charakteru úpravy.

Jednotné záhony - volíme osázení barevně i výškově stejné, které působí zejména na dálku

Smíšené záhony - vhodnější barevná nebo výšková rozmanitost. V souhlase s celkovým řešením mohou být záhony buď geometrické-pravidelné i nepravidelné, nebo přírodní-ohraničení volnými liniemi.

Smíšený trvalkový záhon - Trvalky se nejčastěji vysazují do přírodních záhonů. Seskupují se v nestejně velkých plochách, rozličného tvaru. Používáme kombinaci trvalek dříve kvetoucích s těmi podzimními, takže po odkvetu některých druhů začnou kvést jiné. Trvalky s barevnými listy.

Kompaktní záhony - se seskupují z květin vyrovnanější výšky (středně vysoké až vysoké), které vytvářejí ucelený masív a působí hlavně květem, u jednostranných záhonů se umísťují nejvyšší rostliny dozadu, u oboustranných doprostřed

Rozvolněné výsadby - více používané, základní souvislý porost vytvářejí nízké pokravné trvalky a doplněk skupinky nebo solitéry vyšších rostlin, zabraňuje růstu plevelu, dostatečně velké různé velikosti a tvary, musí být částečně odlišné, kontrast (sivé vedle zelených nebo červenolistých), vyšší trvalky (trávy, yuccy apod.), cennější druhy, vyšší cibuloviny, hlíznaté ros., používáme i některé dřeviny (nízké jehličnany, stálezelené keře, pivoňky, tavolníky, komule, hortenzie, dřšťály, skalníky, čilimníky, mochny, keřové javory apod.), záhon lze někdy doplnit velkým kamenem, zahradní keramikou apod.

Ornamentální kobercový záhon - používají se hlavně v historickém prostředí, nízké kompaktní letničky a mechovité trvalky, výrazně zbarvené, nejnákladnější květinové výsadby

Spotřeba sazenic na výsadbu - Vzdálenost mezi rostlinami při výsadbě záleží nejen na výšce, ale i na jejich šířce a způsobu růstu. Vzrostlé letničky a trvalky mají být lehce zapojeny.

Na 1m² se vysazuje přibližně toto množství sazenic:

- vysoké květiny (100-150 cm)- 1-3 kusy

- středně vysoké (50-100 cm)- 4-9 kusů (33-50 cm od sebe)
- plazivé květiny- 9- 25 kusů (vzdálenost 20-33 cm)
- kobercové květiny - 50-100 kusů (vzdálenost 10- 15 cm)